

LÄRARHANDLEDNING

PARZIVAL

BACKA TEATER

LINDHOLMEN HISINGEN | WWW.BACKATEATER.SE | 031 708 71 01

Göteborgs Stadsteater

Med det här lärmaterialet delar vi med oss av våra egna ingångar till tematiken samt ger tips på hur du kan lägga upp ett samtal efter föreställningen.

Föreställandets konst kan kräva en väl uppövad förmåga till att rikta sin uppmärksamhet mot det en inte förstår, inte tills en förstår, utan tills det en upplever börjar tala till en. Men hur övar en upp det och på vilket sätt?

Som Sveriges ledande teater för barn och ungdomar är en av våra största utmaningar men också en av våra största möjligheter.

Med verket Parzival öppnar vi upp för möjligheten att öva sig på att möta det oförståliga, det som möjligt kan uppfattas som konstigt, udda och ibland skrämmande. Vi skapar ett rum där vi alla försöker möta oss själva, precis som den medeltida Parzival mötte omvärlden för första gången.

Vi har i det här materialet samlat olika ingångar och möjligheter till för och efter-arbete baserat på vår egen resa in i Parzivalmyten. Vi har funderat mycket på vilken väg man kan ta i mötet med det här scenkonstverket, då olika närmanden genererar olika möjligheter till att acceptera och ta till sig upplevelsen.

Vi rekommenderar därför att i första hand ta avstamp i en scenkonstupplevelse och i den rika konstvärld som öppnar upp för individuella tolkningar. Vi ger även som möjlighet till efterarbete en samtalsmodell på hur ni kan tolka föreställningen tillsammans i grupp.

Som extramaterial har vi en kort resumé av myten Parzival samt ett släkträd över de karaktärer som passerar förbi i vår föreställning.

Har ni frågor eller dylikt får ni gärna höra av er.

Med varma hälsningar

Erika Isaksson, informatör
erika.isaksson@stadsteatern.goteborg.se

INNEHÅLL

FÖRARBETE

VAD ÄR SCENKONST?

BILDANALYS

HILMA AF KLINT

MAGRITTE

SPEGLAR, REFLEKTIONER & KONST

JOAN JONAS

BILDEN AV MIG - ÄR DET BILDEN AV MIG?

SVENSKA VÄRLDSARV: KONSTEN ATT LÄSA HÄLLRISTNINGAR

EFTERARBETE

ATT PRATA OM EN SCENKONSTUPPLEVELSE

EN SAMMANFATTNING AV MYTEN PARZIVAL

PARZIVAL

*Vi kan bara förstå
det vi redan vet.
Lösningen ligger i
att umgås med det
okända för att
vidga oss själva och
vår värld..*

*Anders Paulin om sin syn på igenkännandets teater
genom Wittgensteins hermenutiska paradox*

PARZIVAL

VAD ÄR SCENKONST?!

Begreppet konst förhåller sig inte till själva verket utan till var och ens individuella uppfattning av verket. Verket i sig är en reflektionsyta och konst är det som händer i spegelbilden du upplever när du studsar dig själv mot dess yta. Upplevelsen kan givetvis också styras av vilken sinnesstämning du befinner dig i eller vilken förkunskap du har inom ett visst tema.

Upplevelsen kan givetvis vara olika då konstnären eller konstnärerna bakom ett verk vill få dig att känna en viss sak, tänka en viss tanke eller som i fallet Parzival försätta dig i ett tydligt stadium av icke-förståelse. Att acceptera att inte förstå är en konstens många ingångar.

Att se en scenkonstföreställning är som en ritual fylld med fullt medvetna ditplacerade symboler/tecken. En scenkonstföreställning är aldrig objektiv. Och den sker alltid där och då tillsammans med en publik. Utan den hade den inte existerat.

Parzival som myt är en absurd eller ologisk historia men som öppnat upp för tolkningar allt sedan den en gång började existera, långt innan den blev nedtecknad på 1200-talet. På Backa Teater presenterar vi vår tolkning och det i ett medvetet val av att vi inte kommer "förstå".

DISKUTERA

Har du vart med i något sammanhang där du inte förstår?

Hur känns det?

Varför?

Vilka strategier kan man utnyttja i de sammanhang där man inte "förstår"?

Kan man förstå allt?

Finns det människor som förstår allt?

Finns det företeelser som är oförståliga?

BILDANALYS

Ett konstverk kan "läsas" på många olika sätt, precis som ett scenkonstverk. Det finns ingen bestämd betydelse utan flera. Utgångspunkten för all tolkning är den personliga, egna upplevelsen.

För att ett verk inte skall bli stumt eller betydelselöst måste man utmana och ifrågasätta det man ser och upplever. Ungefär som livet självt.

Här ger vi en introduktion till en bildanalys, samma grunddelar används även i analysmodellen för scenkonst.

Det är av yttersta vikt att klarlägga innan man börjar att det just inte finns något rätt eller fel. Samtliga individer i en grupp utgår från sin egen individuella tolkning. Det handlar i det här fallet om att beskriva och dra slutsatser utifrån sin egen upplevelse. Att göra detta i grupp kan öppna upp för insikten att alla är vi olika.

1. BESKRIV BILDEN - VAD ÄR DET DU SER?

- vad föreställer bilden
- om det är människor på bilden vart är dom placerade
- vad är det för miljö
- hur ser skuggorna ut
- har verket en titel. Vad beskriver i så fall den - är den mottägelsefull eller beskrivande?

2. BILDENS SYFTE

- Ta de saker som ni sagt under punkt 1. och ställ nu frågan VARFÖR?

3. VAD TYCKER DU

- Börja att positionera dig mot verket - står du utanför och betraktar det eller är du en del av det?
- Beskriv hur du upplever det, utan att stanna i dåligt eller bra utan vilka associationer det väcker.

Slutligen - skiljer sig era uppfattningar om konstverket åt, diskutera varför.

PARZIVAL

HILMA AF KLINT

Hilma af Klint var en svensk konstnär som levde under sekelskiftet (1886-1944). Klint var tidigt inne på det abstrakta bildspråket, långt mycket tidigare än de män som anses vara föregångarna inom just den genren.

Hilma af Klint utgick från att det finns en andlig dimension i tillvaron och ville synliggöra sammanhang som ligger bortom det som ögat kan se.

Hilma af Klints formspråk är fyllda av symboler. Symboler är som dörrar till en annan dimension. Man kan se symbolerna som en form av kodspråk.

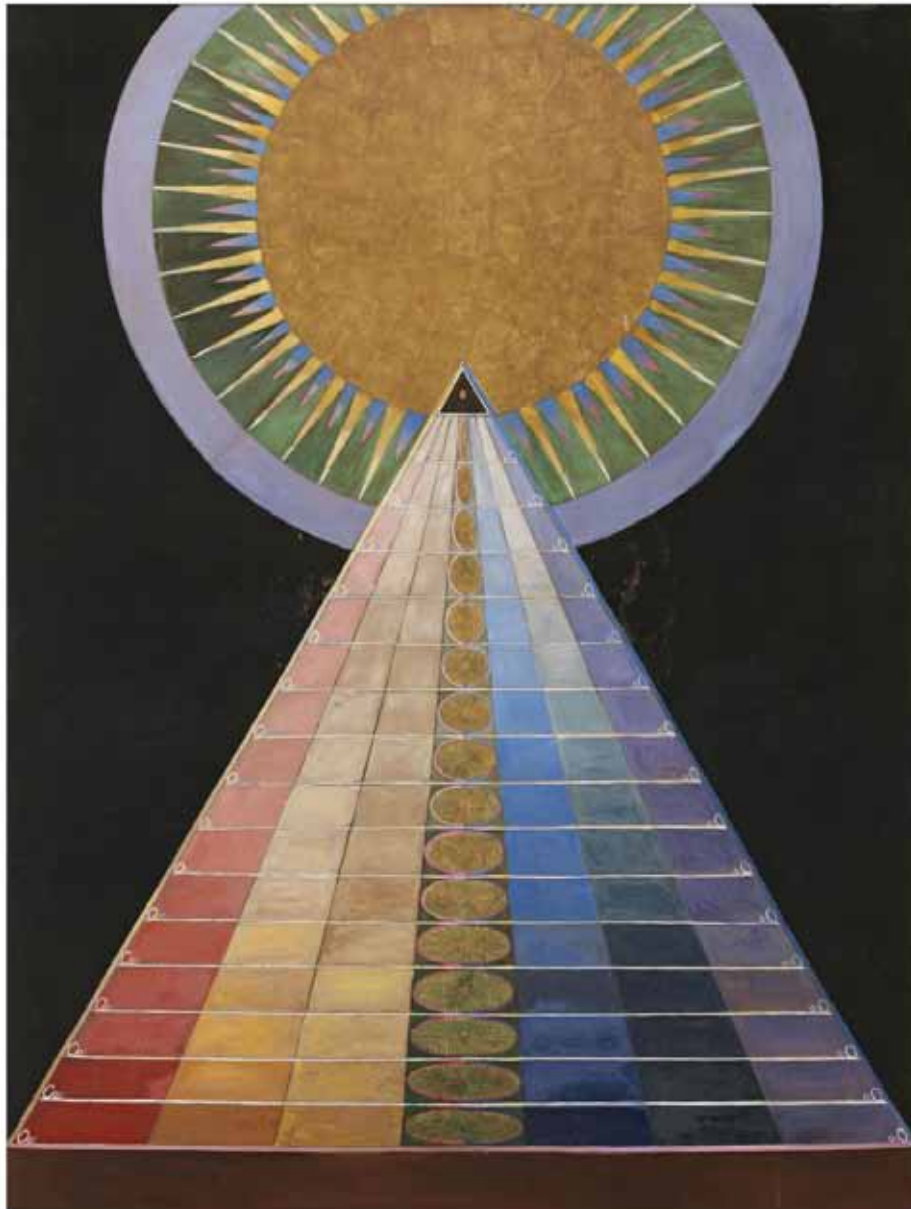
Hilma af Klint tillhörde den ockulta och esoteriska idévärlden där man just har tanken att det finns något mer, något bortom orden. Något som det upplysta förnuftet inte kan greppa - en form av paralella världar.

En av Hilma af Klints serier är just Parsifal från 1916 där hon utforskar sökandet efter kunskap. Många tolkar Parsifal/Parzivals sökande efter graalen som en metafor till sökandet efter andlig kunskap.

ANALYSERA

Verket "Altarbild 1" 1915 av Hilma af Klint
Gör en bildanalys i grupp.

PARZIVAL

Hilma af Klint, Altarbild, nr 1, 1915. Foto: Albin Dahlström / Moderna Museet.

Art is art
as art.
Everything
else
is
everything
else.

AD Reinhardt

PARZIVAL

RENÉ FRANÇOIS GHISLAIN MAGRITTE

Magritte var en belgisk surrealistisk konstnär, hans verk tar ofta vardagliga föremål och placerar dem i en helt annan kontext vilket skapar annan mening till vad det är.

Ett av hans absolut mest kända verk är "Ceci n'est pas une pipe" - "Det här är ingen pipa".

DISKUTERA

Det här är ingen pipa?!
Vad menar Magritte med det?

SPEGLAR, REFLEKTIONER & KONST

En spegel är en reflekterande yta som bland annat används för att kontrollera föremål som ligger utanför det vanliga synfältet, till exempel en persons eget ansikte.

Ljusstrålar från ett objekt reflekteras av spegeln på ungefär samma sätt som en boll som studsar mot en plan yta. Rakt infallande ljus reflekteras samma väg tillbaka, snett infallande ljus reflekteras så att infallsvinkel = reflektionsvinkel i förhållande till en normal (en mot spegelytan vinkelrät linje). Efter reflektionen är ljuset riktat som om det hade kommit från en punkt lika långt bakom spegelytan som objektet är placerat framför den. Därför ser speglade objekt ut att befinna sig bakom spegelytan.

De första människotillverkade speglarna härstammar från forntidens Egypten, där de rika egypterna speglade sig i polerat silver och andra metaller. Tidigare speglade man sig i en bit svart vulkaniskt glas. De första speglarna var små och det var först runt år 100 e.Kr. som man började tillverka speglar som kunde spegla hela kroppen. Det var dock först på 1400-talet i Florens som spegeln överhuvudtaget började få en roll, innan dess var synen såväl på sig som på andra annorlunda. Detta kan man bland annat se om man studerar konst innan och efter 1400-talet, hur man avtecknar världen, vilka perspektiv man använder.

Speglar förefaller att vända höger mot vänster men inte upp mot ner. Så verkar det vara när man ser sig själv i spegeln. I verkligheten vänder spegeln inte alls höger mot vänster – en rörelse till vänster framför spegeln orsakar också en rörelse i spegelns vänstra del. Däremot vänder spegeln inåt mot utåt. En person som tittar in i en spegel ser en spegelbild som tittar ut ur den. Därför tycker man ofta att spegelbildens vänstra arm verkar vara dess högra. Förvillandet kommer från att i spegeln ser man det reflekterade ljuset från objektet. När man träffar en människas ansikte mot ansikte är hennes position ”spegelvänd”, högerhanden pekar mot hennes vänsterhand och detta är förvillandet att man betraktar spegelbilden som en annan person.

PARZIVAL

JOAN JONAS

Left Side, Right Side 1972

I detta tidiga videoverk av konstnären Joan Jonas undersöker hon identitet och kropp och varande.

Det går att se en del av verket här:

<https://www.youtube.com/watch?v=9UaRe6q7M4k>

Det går även att se en analys av verket här:

<https://www.youtube.com/watch?v=eNKSxOby86U>

DISKUTERA

Hur påverkas du av att spegla dig?

När du ser dig själv i spegeln, vem är det du ser?

Om man aldrig har sett sig själv i en spegel, vet man då hur man ser ut?

PARZIVAL

BILDEN AV MIG - ÄR DET BILDEN AV MIG?

Buzz Aldrin var personen som aldrig fick landa på månen. Däremot var han personen som ett par år tidigare var den som tog den första selfien i rymden. Bakom skymtar du jorden.

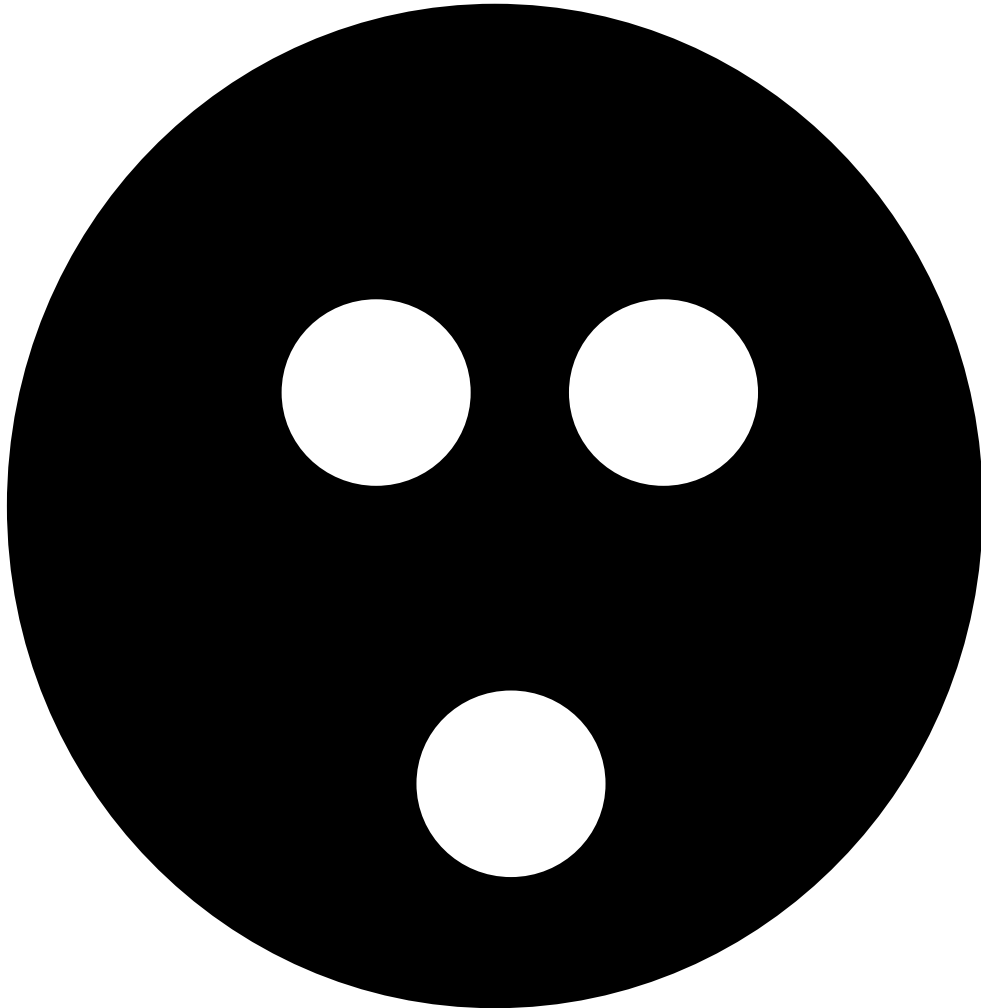
DISKUTERA

Hur tror du/ni att synen på oss som människor har förändrats efter att vi åkte ut i rymden och för första gången såg jorden på avstånd?

När du tar en selfie med mobilen, är det för att visa vem du är?
Hur tar du selfien? Varför?

Varför tar du en selfie?

PARZIVAL

ANALYSERA

Titta på bilden.
Vad är det?
Varför?

SVENSKA VÄRLDSARV: KONSTEN ATT LÄSA HÄLLRISTNINGAR

Den som sysslar med att tyda de västsvenska hällristningarna från bronsåldern får finna sig i att aldrig komma längre än till gissningsstadiet. Det säger guiden Karin Olsson, som visar en grupp tyska och danska turister en av de många hällar som finns i området kring Vitlyckemuseet.

- Man måste komma ihåg när man tittar på hällristningar att ingen vet riktigt innebörden i dem. Allt är en tolkningsfråga och ingen är riktigt säker på vilken den korrekta tolkningen är, säger hon.

Nästan alla frågor kring hällristningarna ger flera möjliga svar. Varför så få kvinnor? Varför knackade man likt en graffitikonstnär över en ristning med en annan? Å varför är vardagslivet inte med?

Något så enkelt som den så kallade skålgropen, som ser ut som en punkt eller cirkel, har gett upphov till en massa tolkningar. Under ett kort besök vid Vitlycke får jag två vitt skilda: att de på rad kan utgöra något slags gräns mellan krigare från olika läger. Eller att de är en kvinnlig fruktbarhetsymbol.

Liksom bronsåldersmänniskorna lever vi på många sätt i ett bildsamhälle. Och precis som när vi ska tolka deras hällristningar så har vi svårt att skilja bilderna från de ting de representerar. När konstnären Makode Lindes svarta tårta – som föreställde en halv kvinnokropp med ett ansikte som målats som blackface – skulle tolkas var det som om det hade legat en historierevisionistisk fackbok på tårtfatet. Och när sverigedemokratiska riksdagspolitikern Margareta Larsson såg Carolina Falkholts graffitimålning av en snippa var det som om hon läst en porrtidning.

Det hällristningarna kan lära oss är att vara mindre tvärsäkra när vi tolkar bilder. För hur var det nu? Jo, en skålgrop är inte alltid bara en skålgrop.

Emma Engström, Sveriges Radio, Kulturnytt

Publicerat tisdag 12 augusti 2014

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=478&artikel=5919807>

Det goda samtalet
är inte det samtal
som leder till
”jag förstår”.
Det goda samtalet
är det
då vi nyfiket och
fascinerat
konstaterar att vi
inte alls
förstår varandra.

ATT PRATA OM EN SCENKONSTUPPLEVELSE

Konst kan vara drabbande, härlig, svår eller ointressant. Men en av de främsta egenskaperna hos ett konstverk är just att oavsett vad du tycker om det så är det en reflektionsyta där du speglar dig själv – verket i sig fungerar som ett bollplank för dina egna värderingar. Som lärare behöver man inte vara expert på en scenkonstföreställnings innehåll, tematik eller problemställningar. Du som lärare är också en åskådare och har precis som dina elever din egen upplevelse av det ni ser ihop.

Att prata om en scenkonstupplevelse kan både vara svårt och problematiskt. Var skall man börja och hur kan man ta samtalet vidare? Ofta fastnar man i om huruvida föreställningen var bra eller dålig och så har man inte mer att säga efter det. Syftet med att prata om en scenkonstupplevelse efteråt kan vara att ge var och en av individerna i klassen möjlighet till en djupare förståelse för just sin individuella tolkning.

Att kunna prata om upplevelsen inom ett tydligt ramverk skapar en djupare analys av det man upplevt. Då skapas möjligheten till att lyssna på andras individuella tolkningar utan att för den sakens skull hamna i polemik om vem som har tolkningsföreträde i värderingen av konstverket. Att i grupp kunna diskutera upplevelsen och lyssna på andra stärker oss som individer och vi lär oss även att avkoda andra delar av samhället.

Konst har alltid en mottagare och en avsändare – även om verket betraktas endast av utövaren själv. Konst är subjektiv och i en scenkonstföreställning så består allt du ser av val. Det finns en anledning till att ljuset är blått och att det ligger ett papper i mitten, att ljudet låter på ett viss sätt, plötsligt mörker eller att man målar sig i ansiktet.

Med hjälp av frågorna AV VEM, FÖR VEM och I VILKET SYFTE så kan man inleda en analys av en scenkonstupplevelse – att göra detta i grupp innebär att man får syn på hur olika val får för konsekvenser för tolkningen. Denna analysmetod går alldeles utmärkt att göra på andra företeelser i samhället vare sig de påstår att de är subjektiva och objektiva – reklam som nyheter.

PARZIVAL

Det finns en uppsjö av olika former av samtalsmodeller som går att presentera. Vi väljer att utgå från en klassisk konstanalysmodell som utvecklats av Riksteatern i "En väv av tecken" samt "Att prata scenkonst - en enkel metod för klassrummet" av Anna Berg för Regionteater Väst. Om man utgår från föreställningens form, hur det ser ut och vilka val som har gjorts, samt undviker så långt som möjligt att hamna i värderingar så kommer man också djupare in i förståelsen över upplevelsen.

När man börjar samtalet så är det viktigt att klarlägga att det inte finns något rätt eller fel i hur man tolkar. Det är också viktigt att sätta upp regler för samtalet, presentera hur det skall gå till. Börja inte i värderingar som bra, dåligt, svårt, jobbigt utan börja med konkreta saker och gå sedan över till att tolka dessa. Allt går att analysera eftersom allt är val. Utgå från dig själv och din upplevelse.

ÅTERBERÄTTA DET NI VARIT MED OM
NÄR BÖRJADE FÖRESTÄLLNINGEN?
HUR SÅG RUMMET UT?
HUR MÅNGA PERSONER VAR MED?
FANNS DET NÅGRA TYDLIGA ROLLER?
FANNS DET NÅGRA ÅTERKOMMANDE TECKEN?
VEM ÄR DU SOM PUBLIK? ÄR DU ÅSKÅDARE ELLER MEDVERKANDE?

Referera tillbaka till det som kommit fram i första skedet av analysen men den här gången med ett VARFÖR?

Avsluta med att gå igenom hur ni själva kände.
Öppna upp för tolkningar som innefattar känslor.

BOKTIPS:

PRATA SCENKONST
- EN ENKEL METOD FÖR KLASSRUMMET
/ ANNA BERG, REGIONTEATER VÄST.
ATT ÖPPNA NYA VÄRLDAR
/ RIKSTEATERN.
IDAG SKALL VI PÅ TEATER. DET KAN FÖRÄNDRA DITT LIV.
/ BIRGITTA GUSTAFSSON OCH LENA FRITZÉN

PARZIVAL

EN SAMMANFATTNING AV MYTEN PARZIVAL

Wolfram von Eschenbach skrev på 1200-talet ner sin version av Parzivalmyten.

Myten rör sig runt Kung Arthur och riddarna kring det runda bordet.

Kung Gandin fick två söner, den ena ärvde kungariket Anschauwe och den andre fick vara kvar, om han ville, vara kvar som lillebror. Lillebror Gahmuret. Det ville han inte utan gav sig istället av och blev framgångsrik riddare. Han tjänade Kalifen av Bagdad, Kalifen som ägde två tredjedelar av jordens rikedomar.

Gahmuret begav sig till norra Afrika, rättare sagt till Zazamanc, där han träffade drottningen och blev djupt förälskad. De levde lyckliga i hela två veckor och fick tillsammans en son, Feirefiz. Efter två veckor var Gahmuret tvungen att dra.

Han hamnar i Wales, där han möter Herzloyde: Drottning av Wales, Norgals och Anschauwe. Deras två veckor långa äktenskap resulterar i Parzival. Dock får fadern aldrig chans att möta sin son då han som på riddares vis drog iväg mot nya äventyr och tyvärr mötte döden.

Modern Herzloyde flyr i sin sorg ut i skogen Solitude där hon bygger ett fort, ett slags Gated Community, åt sig och sin son för att skydda honom mot omvärlden. I denna skyddade miljö växer Parzival upp utan att ens veta sitt namn. Han kallas Vackra blomman, Lilla hjärtat, Fina vännen men aldrig får han höra sitt riktiga namn.

Precis som alla barn vill han veta allt, modern försöker in i det längsta att skydda honom men berättar tillslut om bland annat Gud.

En dag i skogen möter han på ett gäng riddare, han tror att de är Gud, men får reda på att det är riddare, Kung Arthurs riddare. Han bestämmer sig för att ge sig av och själv bli en riddare av rang.

PARZIVAL

Modern ger honom en sliten åsna och narldräkt då hon tänker att Vackra blomman skall bli så förlöjligad och välja att självmant återvända hem. Han får även råden: Lyssna alltid på gamla visa män, tala aldrig om du inte blir tilltalad, om du möter en flicka och tar hennes ring skall lyckan stå dig bi.

Sagt och gjort, Parzival ger sig av och strax därpå dör hans mor av sorg. Det vet ju dock inte Parzival som planlöst låter åsnan rida iväg genom skogen Solitude.

Han snor en ring från en vacker flicka, Jeschute, och förorsakar henne olycka. Så oförstående är Parzival att han inte ens inser vad han gör. Utan i hans värld förljer han helt enkelt moderns råd.

Han möter en kvinna längs med vägen, Sigune. Sigune är trolovad med Schionatulander. Men Schionatulander, som är riddare, har stupat i strid och Sigune vägrar släppa sin trolovade och bär nu omkring på liket. Detta första möte är också den första gången Parzival hör sitt namn.

SIGUNE

Jag vet vem du är.

Då Sigune misstror hans förmåga att hämnas sin makes död visar hon honom åt fel håll.

Trots det kommer Parzival så småningom fram till Nantes i Bretagne där Kung Arthur har slått läger med riddarna runt det runda bordet. Bordet som var runt för att all makt skulle fördelas lika.

I stadsporten möter Parzival den Röde riddaren, han är förbannad efter en dispyt med Kung Arthur och står och väntar på att någon skall anta utmaningen. Anledningen till att han är arg är att han inte anser att det runda bordet med dess fördelning av makt är något att ha.

Parzival är hänförd och lovar att framföra den röde riddarens önskan om duell. Trots sin narldräkt och faktumet att han rider in på en åsna så slås alla av hans skönhet, ett mycket uppskattat drag när det kommer till att bli riddare. Kaye, en av riddarna, blir svartsjuk och utmanar Parzival att själv ta duellen med Röde Riddaren.

PARZIVAL

Parzival antar utmaningen lyckas att döda honom och får därigenom ärva såväl hans rustning som häst och titel.

Nu är Parzival riddare. Han rider vidare, med blicken riktad, på kungen av Kukumberlands häst. När det blir afton, får han syn på tinnar torn, en borg, en gammal man, som sitter under en lind. Gurnemanz av Graharz, borgens herre, grå i skägget, grå om håret. En vis man? Måhända.

Av herr Gurnemanz får Parzival mat och husrum. Parzival berättar om sin resa, om Jesute och om Herzeloyde och om skogen Solitude. Gurnemanz förfäras över Parzivals barnslighet och ger honom några goda råd.

Använd era sinnen, hör, se, dofta, smaka, använd ert förstånd, var ödmjuk, trogen, ärlig, rättvis, lär er hålla tyst, fråga inte ideligen.

*Han får rådet av sin mor
lyssna riktigt noga, våga fråga frågan
våga fråga visa män*

*Fråga frågan Parzival
varför gör du inte det
våga fråga frågan Parzival*

*Han får rådet av herr Gurnemanz
visare än få, att inte fråga frågor
hålla truten, vara vis*

*Fråga inte Parzival
visa mod och ödmjukhet
tapper skall du vara Parzival*

*Han tar beslut att Graalen finna
rida ut, söka vägen till kung Anfortas
möta striden, kämpa väl*

*Fråga frågan Parzival
varför gör du inte det
våga fråga frågan Parzival*

PARZIVAL

Parzival ger sig iväg från Gurnemanz i jakt efter den heliga graalen. Han kommer så småningom fram till staden Pelrapeire, en stad omringad av soldater, stadens invånare är fattiga, utsvultna och smutsiga. Ändå hälsar de honom välkommen. Han möter här stadens härskarinna, den undersköna Condiwiramur.

*”Kung Clamide har friat till mig, jag vill inte gifta mig med honom, och nu har han och hans marskal Kingron belägrat staden och vägrar ge sig av innan jag går med på bröllop, han har redan dödat Schenteflur, Gurnemanz son. Hellre än att bli Clamides maka hoppar jag från palatsets högsta torn ner i vat-
tengravens djupa djup”*

Parzival lyssnar på Condiwiramurs sorger och dagen efter besestrar han kung Clamidé och hans marsalk Kingron. Condiwiramur och Parzival gifter sig och lever lyckliga i alla sina dagar, eller i alla fall i fjorton dagar. Sen är Parzival tvungen att dra vidare.

I ödsliga trakter stöter han på några fiskare och han frågar efter sovplats. De förklarar vägen till en borg i närheten. Borgen som inte är vilken borg som helst, borgen som endast går att hitta om du inte söker den. Det är nu Parzival kommer till Graalsborgen, mitt i graalsborgen ligger Anfortas, kungen med såret som aldrig läker.

Med Graal förhöll det sig såhär: det var ett ymnighetshorn av världens sötma. Vad än man önskade i bägarn, och vilket drycksnamn man än nämnde: vin, öl, smoothies, varma rätter, kalla rätter – på ett ögonblick var bägarn full.

Graal förvaras hos kung Anfortas. Det är också ungdomens källa, så länge Graal bärs fram varje vecka håller sig alla unga och fräscha – alla de förnäma riddarna och damerna som levde runt kung Anfortas, alla var de Graals gäster.

Kung Anfortas har i en strid fått ett sår som inte läker, det varar sig och stanken från såret ligger över hela borgen, hur mycket de än vädrar. Placeringen av såret är viktig: det brukar heta att han har blivit sårad i ”låret” eller ”i skrevet”, ja ni förstår kanske själva... Graal håller Anfortas vid liv, och förser alla andra med ett konstant överflöd av lyx, men Graal läker inte Anfortas sår, håller bara kungen levande en vecka åt gången. Sen måste hela ritualen göras om igen.

PARZIVAL

På morgonen när Parzival vaknar är alla borta och han vandrar ut från borgen. Bakom sig hör han skrik om att han har gjort bort sig.

*”Dra åt helvete!
Nu har du spelat bort din ära
Om du din dumbom bara öppnat
din mun och frågat kungen frågan!”*

Han fattar inte mycket av det men fortsätter sin vandring och stöter återigen på Sigune som bär runt på liket av sin man. Hon förklarar att han skulle frågat frågan och lindrat Anfortas lidande. Han lovar bot och bättring men inom honom osar det dåliga samvetet. På vägen genom skogen möter han en gestalt, en kvinna så tunn och tunnt klädd.

Jeschute, kvinnan han en gång överföll. Hon vars man Orilus straffade henne trots att det var han, Parzival, som tagit det han inte fick ta. Han inser vad han gjort och ber om ursäkt.

Det blir maj, Kung Arthurs falk har slagit följe med Parzival, det börjar snöa. Falken tar en duva och i den vita snön faller tre droppar blod. Ett ansikte. Parzival faller i trans, och ryktet sprider sig att han är redo för strid. Flertallet riddare nappar på erbjudandet och en efter en faller de för Parzivals lans.

Till slut kommer Gawain som inser att Parzival inte är där, och väcker honom ut transen.

Glädjen var stor när de båda riddarna Parzival och Gawain red in i Kung Arthurs borg. De satte sig till bords, vid bordet som var runt, där alla platser vägde lika, där ingen stol var hedersplats, de båda vännerna de åt och drack, och vaknade och somnade och vaknade igen, de pratade och orden flöt och brödet bröts och mjöden dracks, vid bordet som var runt.

Dock blir den trevliga sammankomsten avbruten av Cundrie, budbäraren från Graalsborgen.

PARZIVAL

*Hon red så fram till Arthurs plats och sa att Parzival var inget
värd han var en usling en krake fegare än feg en flugas lockbete,
en huggormstand!*

Han hade inte haft vett att fråga frågan hos Kung Anfortas

Jag kommer därifrån! skrek Cundrie

Jag vet vem som skulle kunna föra sig i denna riddarskara!

Feirefiz från Anschouwe

Han är den riddare som ni skall ära!

Han är både svart och vit till färgen

Han är den med vett i skallen

Han är den som skulle vågat fråga frågan

Nu var Parzival vilsnare än vilsnast. Han tvivlar på allt och framförallt sig själv. Åren går och han vandrar runt, träffar på folk han träffat och främlingar han aldrig tidigare sett, allt om vart annat. Sigune berättar för honom att du måste hitta Graal, du måste lindra Anfortas lidande. Så en dag kommer han fram till den vise eremiten Trevizent. Trevizent berättar allt om Graal, att den gör under. Att om en dödsjuk människa ser på Graal så överlever hen en vecka till. Och därför lever Anfortas, men lever bara för att dö. Parzival får börja om på nytt. Från början igen.

Medan Parzival har vart ute på sin vilsna tur har Gawan däremot vart på egna äventyr. Han har nu hamnat i konflikt med Gramoflanz, en konflikt som både grundar sig på olycklig kärlek och på gamla oförätter. Detta leder fram till striden på Joflanz slätt. Insikten bland blodet som flyter är att de alla strider mot sig själva. Mot sina bröder och kusiner.

Slätten den var full av klöverblom

de båda hästarna de sprang

i sporrsträck mot varann

det blev en kamp som sällan skådats

till häst till fots, med svärd och lans

slätten den blev full av blod och flisor

då striden plötsligt stanna av

de såg uppå varann

att återse varann på detta sätt

precis just här, på denna slätt

PARZIVAL

EPILOG

*När festen skulle börja, så rider plötsligt Cundrie in
Jag ber om ursäkt, sa hon, jag hade faktiskt fel
ursäkta mig, du Parzival ska söka Graalen
just du och ingen annan*

*en riddare kring runda bordet
får du ta med*

*Parzival blir rörd av detta uppdrag
att finna alltets ljus och alltings början, alltings slut*

*Han väljer Feirefiz såklart
de rider vid varandras sida
mot borgen och kung Anfortas*

*Och Graalsborgen låg där den låg,
och Parzival såg vad han såg,*

Mitt i salen sängen

och mitt i sängen kungen

och mitt i kungen smärtan.

*Och Parzival gick fram
han gick rakt fram
rakt fram till Kung Anfortas
och frågade frågan*

LÄS OCH SE MER

PARZIVAL
/ WOLFRAM VON ESCHENBACH

CIRKELN, NYCKEL, ELD
/ AV MATS STRANDBERG, SARA BERGMARK ELFGREN

PARSIFAL
/ AV SIGRID COMBÜCHEN

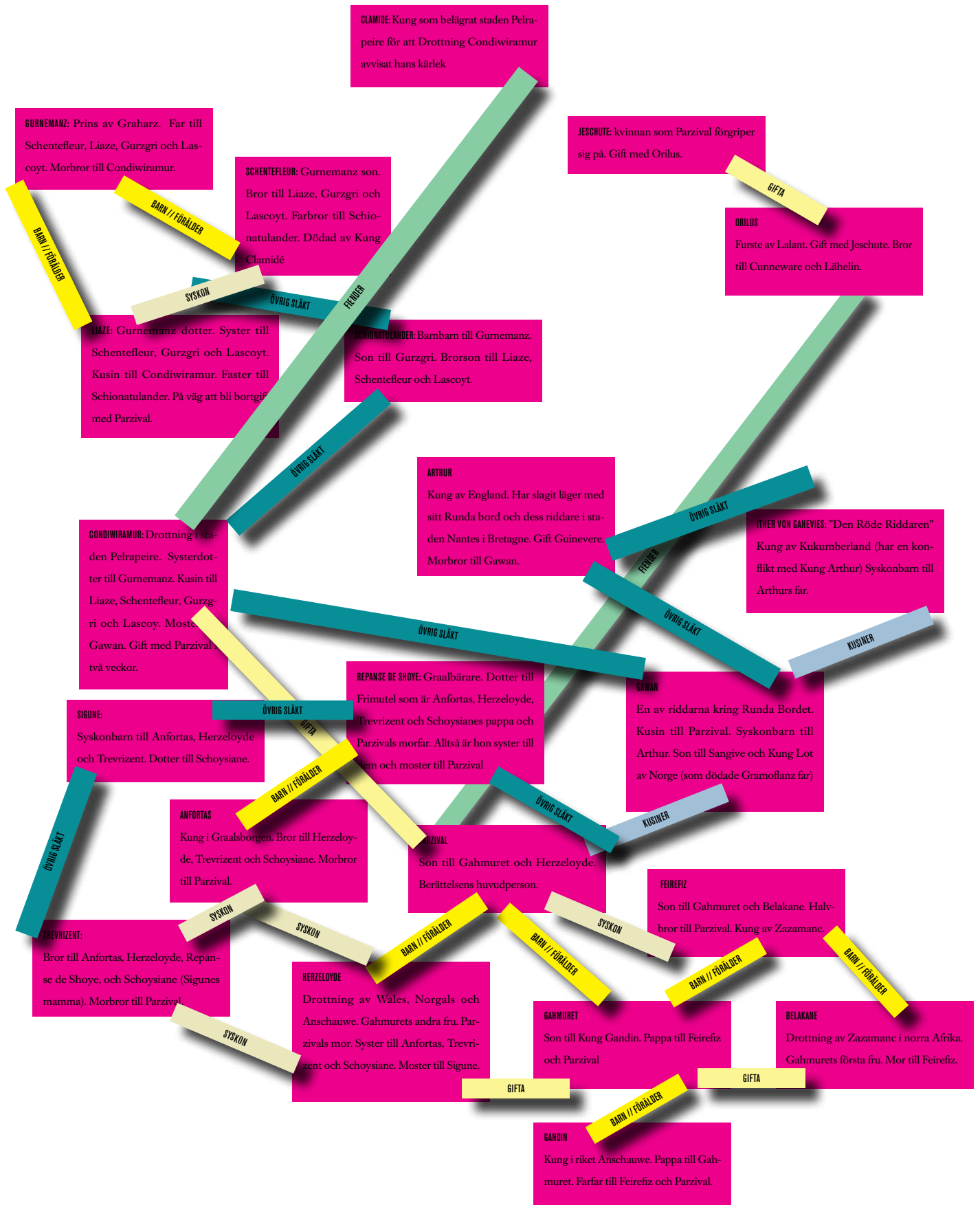
THE LEGEND OF KING ARTHUR
/ UR: UTBILDNINGSRADION

KING ARTHUR
/ ANTOINE FUQUA, 2004

MATRIX
/ LARRY OCH ANDY WACHOWSKI, 1999

FISHER KING
/ TERRY GILLIAM, 1991

PARZIVAL

RIDDARIDEAL

Att vara riddare innebar att du också valde att leva efter de ridderliga idealen. Ideal där lojalitet och hjältemod hyllades. Artighet och bordsskick. Där olycklig kärlek och höviskhet mot kvinnor var en regel. Ideal som innefattade såväl en gedigen lans som förmågan att framföra en kärleksdikt.

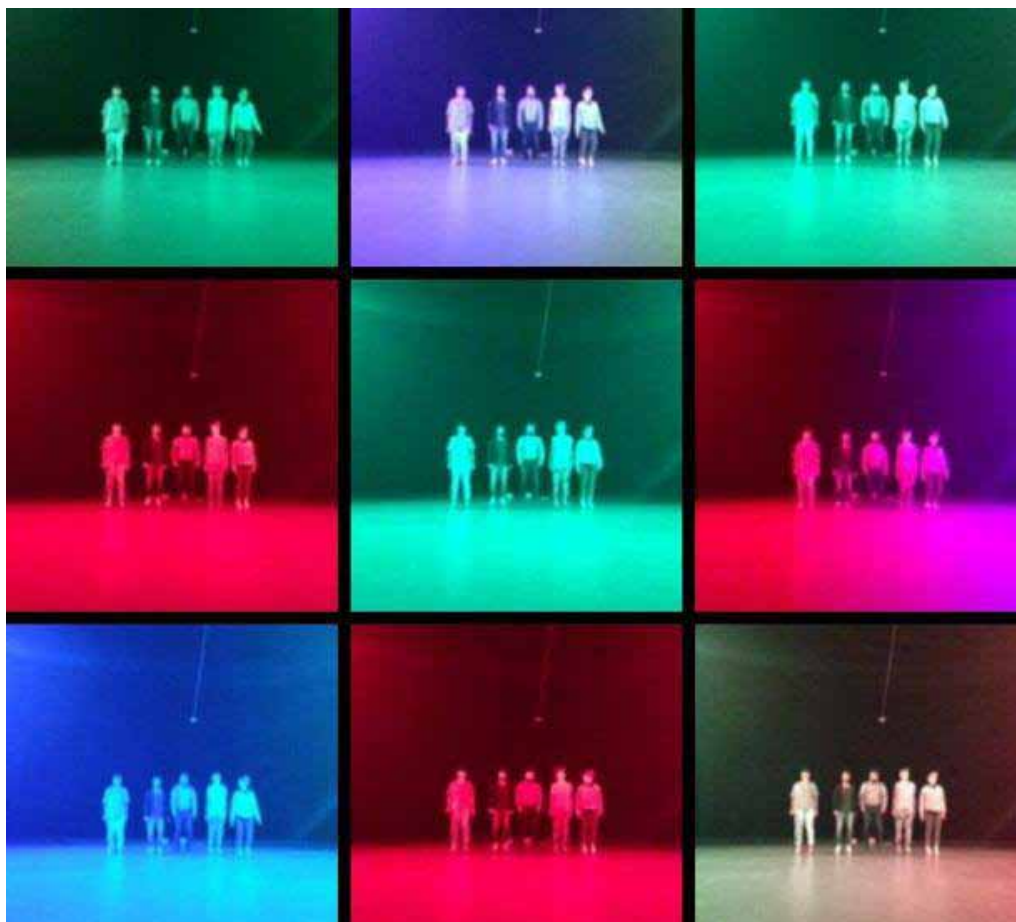
- Att tjäna sin herre, sin godsherre, i tapperhet och tro
- Att skydda de svaga och försvarslösa
- Att hjälpa änkor och barn
- Att avstå från hänsynslösa brott
- Att alltid försöka uppnå ära och ärbarhet
- Att förakta ekonomisk belöning
- Att kämpa för välfärd för alla
- Att lyda dem med högre auktoritet
- Att alltid stå emot orättvisor, elakheter och svek
- Alltid tala sanning
- Alltid respektera och ära kvinnor
- Alltid avsluta det du påbörjat
- Aldrig säga nej till en utmaning från en annan riddare
- Aldrig vända ryggen mot en fiende

Och till sist - aldrig snyta sig i bordsduken eller rapa högljut när du dinerar.

RIDDARNA OCH DEN OLYCKLIGA KÄRLEKEN

En riddare skulle vara olyckligt kär, i någon annan, gärna på avstånd. Om de möts hade mindre betydelse. Kärleken skulle vara svårtillgänglig och gärna med någon som redan var gift. Ju svårare - desto smärtsammare - desto vackrare.

PARZIVAL

PARZIVAL

URPREMIÄR 27 SEPTEMBER
TID 1 TIM 45 MIN

AV LINA EKDAHL

FRITT BASERAD PÅ WOLFRAM VON ESCHENBACHS VERK

BEARBETNING ANDERS PAULIN

REGI ANDERS PAULIN

SCENOGRAFI/LJUS SUTODA

KOSTYM SUTODA OCH ENSEMBLE

MUSIK THE MARBLE FAUNS

DRAMATURGISK KONSULT NATALIE DAVET

ENSEMBLE STEFAN ABELSSON, MATS NAHLIN, YLVA OLAISSON,
RAMTIN PARVANEH, MIA RAY, ULF RÖNNERSTRAND, BO STEN-
HOLM, EMELIE STRÖMBERG

REGIASSISTENT EMELIE SMEDS

KOSTYMMÄSTARE HELENA ARVIDSSON

KOSTYMVÅRD MALIN GARRELIC

REKVISITA LAJLA VENÅSEN

LJUSTEKNIK CHRISTOFER W FOGELBERG

LJUDTEKNIK KENNETH KLING

SCENTEKNIK STEFAN KIRCHHOFF, LAJLA VENÅSEN

MASKKONSULT LINDA BOLJE AF GENNÅS

SÅNGPEDAGOG ANNE SÖDERGREN

DEKORTILLVERKNING BACKA TEATER

TEKNISK CHEF SVEN-OVE FRANSSON

INFORMATÖR/LÄRARHANDLEDNING ERIKA ISAKSSON

MARKNADSFÖRING MARIA PETERSSON

PUBLIKARBETE JOSEFIN SOLBERG

DRAMATURG BACKA TEATER STEFAN ÅKESSON

PRODUCENT JAN SCHMIDT

PRODUCENT BACKA TEATER LISA NOWOTNY

KONSTNÄRLIG LEDARE BACKA TEATER MATTIAS ANDERSSON

VD & ANSVARIG UTGIVARE STURE CARLSSON